

Zelený štvrtok - Pamiatka Pánovej poslednej večere

Jn 13, 1 - 15

14. 4. 2022

Milé sestry a bratia v Kristovi

Všetci máme zafixované, že dnes my kresťania slávime ustanovenie eucharistie, pamiatku Ježišovej poslednej večere. Eucharistiou chápeme ako Ježišovo vďakyvzdanie a modlitbu, pri ktorej nám zanechal svoju pamiatku.

Možno nás preto dnes trochu prekvapil výber textov, ktoré sme práve čítali, najmä ich vzájomný súvis. Očakávali sme asi, že sa bude viac hovoriť o ustanovení eucharistie. To síce spomínal text z apoštola Pavla z listu Korinťanom, ale skôr v súvisi so spoločenstvom veriacich spolu s ostatnými ľuďmi.

Texty nám dnes viac chceli pripomenúť súvis eucharistie s našim celkovým životom. Starozákonný text hovoril o Izraelitoch, o tom, ako sa vydali na cestu z egyptského otroctva smerom do zasľúbenej zeme, smerom k slobode. Posilniť sa mali veľkonočným baránkom a jeho krvou mali pomazať veraje svojich dverí. Dvere symbolicky predstavujú hranicu a prechod medzi vonkajším svetom, v ktorom môžeme byť takými, akí sme, a napriek tomu vieme, že tí druhí za nami stoja. V dôverne známom svete sa nemusíme schovávať za to vonkajšie. To samozrejme neznamena, že doma môžeme robiť všetko, čo sa nám zachce, neznamená to, že doma neplatia žiadne pravidlá. Ale tieto pravidlá nie sú to hlavné, hlavná je dôvera, hlavné je puto, ktoré nás spája. V mene toho, čo nás spája si aj vieme navzájom slúžiť - bez toho, aby sme túto službu vnímali ponížujúco. Rovnako si vieme navzájom aj odpúšťať. Zároveň nás táto skúsenosť oslobodzuje od otroctva pretvácky, vedie nás k slobode skutočných vzťahov, ozajstnej jednoty.

Apoštol Pavol nám v úryvku z Prvého listu Korinťanom zase ukazuje, že účasť na jednom a tom istom chlebe je zároveň vyjadrením duchovnej jednoty. V eucharistii sa spájajú telesné prvky s duchovnými. Eucharistia je obrazom spoločenstva, duchovné a telesné sa navzájom spája. Ak dnes strácame spoluúčasť na eucharistii, strácame spoluúčasť aj na Ježišovi. Na to nemáme zabudnúť, eucharistiou nemáme chápať len ako vonkajší symbol, ale je to vyjadrenie našej účasti na Kristovi i na vzájomnom spoločenstve. Pavol zdôrazňuje, že telesné sa spája s duchovným, až pokým Ježiš nepríde opäť - účasťou na eucharistii aj my zvestujeme Ježiša ponad hranice dejín. Je to ako v rodine: spoločné jedlo je nielen prijímaním kalórií, oveľa viac je vyjadrením vzájomného spoločenstva. A zároveň eucharistia - podobne ako spoločné stolovanie - sú aj výrazom našej premeny, pretože pri spoločnom stole sa premieňame - otvárame sa viac pre tých druhých.

Evanjelium nám dnes toto spoločenstvo, toto otvorenie sa pre druhých pripomenulo službou, ktorú Ježiš pri poslednej večeri vykonal apoštolom - službou umývania nôh. Túto službu v tých časoch vykonávali prevažne sluhovia. Ježiš ju zámerne robí on sám. Na jednej strane nám ukazuje, že láska, opravdivý vzťah nás očisťuje. Je zaujímavé, že v popredí tohto príbehu stojí okrem Ježiša aj postava apoštola Petra. Toho, ktorého Ježiš nazval skalou, oporou cirkvi. V dnešnom príbehu sa ale Peter opäť raz nevyznamenal. Áno - na jednej strane chcel byť príkladom, zdôrazňuje svoju postavu, seba samého vo vzťahu k Ježišovi. Zdráha sa pri umývaní nôh: „Učiteľ, Ty mi nikdy nebudeš umývať nohy.“ O čosi neskôr zase povie „Aj keby Ťa všetci zradili, zapreli, ja nie“, alebo „keby sa aj všetci na Tebe

pohoršili, ja sa nepohorším“. Nepripomínajú nám tieto Petrove reakcie niečo? Nie sme mu aj my niekedy podobní? Neštylizujeme sa aj my niekedy do ideálnych podôb? Áno, ale zároveň je to paradoxne cesta, ako sa stať Ježišovým učeníkom, ako sa stať Petrom, skalou. Je to ale cesta, na ktorej musíme najprv bolestne a často aj s ľútosťou uvidieť seba samých: takých akí naozaj sme. Bez slávy projekcií, do ktorých by sme sa radi štylizovali. Až keď Peter si uvedomil samého seba, jeho slzy boli slzami obnovy. Otvorením sa pre Boha i pre službu cirkvi.

Veľká noc, ktorú dnes začíname sláviť, nám bude pripomínať tieto otvorenia sa človeka pred Bohom. Sú to otvorenia sa, pri ktorých sa stávame sami sebou. Ale už nie sami pred sebou, ale pred Bohom a tým aj pred druhými ľuďmi. Pretože tieto otvorenia sa nás vedú aj k tým druhým. Ak dnes slávime eucharistiu ako vďakyvzdanie, ďakujme predovšetkým za tento dar nového stvorenia, ku ktorému aj nás eucharistia vyzýva.

Viliam Arbet